

## POSTANOWIENIE

11 lipca 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Beata Janiszewska

na posiedzeniu niejawnym 11 lipca 2024 r. w Warszawie

w sprawie z wniosku R. S.

z udziałem A. S. i M. S.

o ustanowienie drogi koniecznej,

na skutek skargi kasacyjnej R. S.

od postanowienia Sądu Okręgowego w Legnicy

z 15 grudnia 2022 r., II Ca 591/22,

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.**

## UZASADNIENIE

Wnioskodawca R. S. wniósł skargę kasacyjną od postanowienia Sądu Okręgowego w Legnicy oddalającego apelację skarżącego w sprawie o ustanowienie drogi koniecznej prowadzonej z udziałem uczestników A. S. oraz M. S..

**Sąd Najwyższy zważył, co następuje:**

Jako przyczynę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący wskazał występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego. Ujął je w formę pytania o to, „czy wszczęcie postępowania dyscyplinarnego w innej sprawie, niezależnie od zasadności skargi, etapu rozpoznania skargi czy rodzaju rozstrzygnięcia w jej przedmiocie, powoduje zaistnienie stosunku osobistego między sędzią orzekającym, a stroną postępowania mającego wpływ na

ocenę zdolności do zachowania bezstronności i obiektywizmu sędziego, a tym samym czy sędzia w takiej sytuacji obowiązany jest zawiadomić o przyczynie wyłączenia (art. 51 KPC) i zawarte w nim implicite złożyć wniosek o wyłączenie (art. 49 § 1 KPC in initio)” (fragment na s. 2 skargi kasacyjnej, przytoczony w oryginale).

Stanowisko to nie zostało wyjaśnione czy wzbogacone o argumentację. Analiza treści skargi oraz przebieg postępowania przed Sądem drugiej instancji wskazuje natomiast, że wątpliwości skarżącego wiążą się z tym, iż w toku innej sprawy (egzekucyjnej) wraz z innymi wierzycielami złożył na Sędziego (Referenta w niniejszej sprawie) skargę do Rzecznika Dyscyplinarnego, a z tego powodu – także wniosek o wyłączenie Sędziego w niniejszej sprawie. Wniosek ten został oddalony, a wnioskodawca nie wniósł zażalenia na postanowienie w przedmiocie odmowy wyłączenia sędziego.

Z ogólnego wyводу skarżącego wynika, że skarżący żywi przekonanie, iż – wobec wszczęcia postępowania dyscyplinarnego – Sędzia-Referent powinna była sama zawiadomić o przyczynach uzasadniających jej wyłączenie od rozpoznania sprawy, tymczasem – przeciwnie – w swym oświadczeniu wskazała, że brak jest podstaw do jej wyłączenia. Złożenie wniosku o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego spowodowało bowiem, zdaniem wnioskodawcy, „powstanie stosunku osobistego między sędzią a wnioskodawcą mogącego budzić wątpliwości co do zachowania przez sędziego zdolności do zachowania obiektywizmu i bezstronności w rozpoznawanej sprawie i winno nakładać na sędziego obowiązek złożenia zawiadomienia o takich okolicznościach oraz wniosku sędziego o wyłączenie”. Brak natomiast „takiego wniosku ze strony sędziego, mimo uzasadnionych przesłanek do jego złożenia skutkować winien zatem uznaniem, że w konsekwencji sąd był nieprawidłowo obsadzony [...]” (s. 3 skargi).

Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem orzecznictwa przywołanie przyczyny kasacyjnej unormowanej w art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 1 k.p.c. wymaga poprawnego zidentyfikowania problemu, w tym odniesienia go do konkretnych przepisów. Konieczne jest także przedstawienie argumentów prowadzących do rozbieżnych ocen danego zagadnienia (zob. postanowienie SN z 10 maja 2001 r., II CZ 35/01).

Istotność problemu prawnego wyraża się w tym, że ma on znaczenie precedensowe dla rozstrzygania podobnych spraw lub rozwoju jurysprudencji (zob. postanowienie SN z 23 marca 2012 r., I CSK 496/11). Obowiązkiem wnoszącego skargę jest wywiedzenie i uzasadnienie występującego w sprawie problemu w sposób zbliżony do tego, jaki przewidziany jest przy przedstawianiu zagadnienia prawnego przez sąd odwoławczy na podstawie art. 390 k.p.c. (zob. postanowienie SN z 18 lutego 2015 r., II CSK 428/14).

Tylko we wskazanych wyżej okolicznościach może być realizowana publicznoprawna funkcja skargi kasacyjnej. Jednocześnie przedstawiony Sądowi Najwyższemu problem musi mieć konkretny związek z rozstrzygnięciem danej sprawy, to jest z zarzutami skargi oraz podstawą prawną i faktyczną zaskarżonego wyroku (zob. postanowienie SN z 21 maja 2013 r., IV CSK 53/13). Przyjęcie skargi do rozpoznania ma bowiem na celu zarówno realizację interesu publicznego, jak i ochronę praw prywatnych. Zagadnienie prawne powinno mieć więc taki wymiar problemowy, aby udzielona przez Sąd odpowiedź miała znaczenie dla rozstrzygnięcia o zasadności skargi kasacyjnej wniesionej w sprawie, w której pytanie zostało zadane, a jednocześnie – dzięki uniwersalnemu ujęciu – odpowiedź ta uzyskiwała walor aplikacyjny w rozstrzyganiu innych spraw.

Sformułowane przez skarżącego pytanie nie spełnia opisanych wyżej wymagań. Wnioskodawca nie wyjaśnił bowiem, dlaczego opisana przez niego kwestia miałaby stanowić rzeczywisty, poważny, a przy tym uniwersalny problem prawny. Nie przedstawił również wyводу, z którego wynikałoby, jak ocena tej kwestii przekładałaby się na wynik rozstrzygnięcia. Wobec powyższego jedynie na marginesie należy dodać, że jest oczywiste, iż ocena wystąpienia przesłanek określonych w art. 49 § 1 k.p.c. każdorazowo dokonywana jest indywidualnie, w ścisłym powiązaniu z okolicznościami, które wystąpiły w danej sprawie.

Nie jest możliwe stworzenie uniwersalnego katalogu przyczyn wyłączenia sędziego; przyczyny takiej bezsprzecznie nie stanowi również złożenie skargi na Sędziego, gdyż – jeśli takie zachowanie strony (uczestnika postępowania) rzeczywiście miałoby bezsprzeczny potencjał wpływu na postawę sędziów w sferze zachowania standardów bezstronności – to zostałoby ujęte jako kolejna

z wymienionych w art. 48 k.p.c. przyczyn wyłączenia sędziego z mocy ustawy. Co się natomiast tyczy przekonania skarżącego o powstaniu „stosunku osobistego między sędzią a wnioskodawcą mogącego budzić wątpliwości [...]”, to wypada wskazać, że w świetle przywołanego przez skarżącego oświadczenia Sędziego-Referenta należy uznać, iż *in casu* stosunek taki nie powstał. Zarazem jasne pozostaje, że strona (uczestnik) postępowania nie może mieć możliwości dowolnego wpływania na skład sądu, w tym przez składanie zawiadomień nakierowanych na wszczęcie postępowania dyscyplinarnego przeciwko sędziemu orzekającemu w danej sprawie.

Kierując się przedstawionymi względami, Sąd Najwyższy uznał, że z motywów skargi kasacyjnej nie wynika, by zachodziły przyczyny określone w art. 398<sup>9</sup> § 1 k.p.c., co uzasadniało odmowę przyjęcia tej skargi do rozpoznania.

Z uwagi na powyższe, na podstawie art. 398<sup>9</sup> § 1 k.p.c., orzeczono, jak w sentencji postanowienia..

[SOP]

[ms]